

Spis treści

Wprowadzenie	11
--------------------	----

Część I Praca socjalna w teorii

Rozdział I

TEORIE HUMANISTYCZNE I METODY PRACY SOCJALNEJ	19
1. Teorie humanistyczne w pracy socjalnej	19
1.1. Teorie socjologiczne	20
1.2. Teorie psychologiczne	25
1.3. Teorie psychosocjologiczne	29
2. Metody pracy socjalnej	33
2.1. Case work	34
2.2. Groupwork	39
2.3. Organization (community) work	43

Rozdział II

METODA I PROCES DZIAŁANIA W PRACY SOCJALNEJ	51
1. Implementacja metod badawczych w pracy socjalnej	51
2. Techniki badawcze	53
3. Diagnoza i diagnozowanie	64
3.1. Diagnoza indywidualna	66
3.2. Diagnoza grupowa (rodzina)	67
3.3. Diagnozowanie instytucji/społeczności	68
3.4. Genogram	69
4. Metodyka działania w pracy socjalnej	71
4.1. Definicje: metoda, metodologia	71
4.2. Kluczowe pojęcia metodyki działania w pracy socjalnej	73
4.3. Dwa modele działania: medyczny i <i>intervention</i>	78

Część II

Praktyczny wymiar pracy socjalnej w bezpieczeństwie społecznym Etapu działania pracownika socjalnego w spotkaniu z klientem

Rozdział III	
OD PROBLEMU DO DECYZJI – ANALIZA SYTUACJI	85
1. Interpretacja ważnych pojęć.....	85
1.1. Problem	86
1.2. Potrzeba.....	87
1.3. Życzenie.....	89
2. Interpretacja terenu pracy pracownika socjalnego	90
2.1. Sposoby interpretacji miejsca pracy	90
2.2. Interpretacja otoczenia pracy pracownika socjalnego	92
3. Interpretacja placówki – miejsca pracy pracownika socjalnego	94
3.1. Placówka. Znaczenie terminu i rodzaje	94
3.2. Placówka. Charakterystyka i rola.....	96
4. Pracownik socjalny. Charakterystyka, analiza i znaczenie.....	98
4.1. Pracownik socjalny	98
4.2. Pracownik socjalny w relacji do etosu zawodowego w placówce	101
4.3. Pracownik socjalny w oczach podopiecznych (beneficjentów).....	102
5. Podopieczny i jego życzenie (problem)	104
5.1. Implikacje zgłoszonego życzenia/problemu	105
5.2. Geneza zgłoszonego życzenia/problemu	106
5.3. Formy zachowania klienta w czasie pierwszego spotkania	110
 Rozdział IV	
OCENA SYTUACJI KLIENTA – ANALIZA I ZNACZENIE	113
1. Podstawowe terminy – rozumienie pojęć.....	114
1.1. Diagnoza.....	114
1.2. Ocena	116
2. Charakterystyczne cechy oceny	116
2.2. Subiektywność oceny.....	118
2.3. Obiektywność oceny.....	119
2.4. Ocena jako proces	120
3. Rodzaje oceny	121
3.1. Ocena dynamiczna.....	122
3.2. Ocena kliniczna.....	123
3.3. Ocena genetyczna	123
3.4. Ocena wstępna.....	123
3.5. Ocena operacyjna.....	124
3.6. Ocena rezultatów.....	125
4. Okoliczności i treść oceny	125
4.1. Właściwe zmienne	125
4.2. Punkty oceny (styczne oceny)	126

Rozdział V	
UMOWA – KONTRAKT SOCJALNY	131
1. Umowa – kontrakt z klientem	131
2. Rozumienie potrzebnych terminów.....	133
3. Zawarcie umowy – kontraktu	135
4. Treść umowy	137
4.1. Określenie wspólnych celów.....	137
4.2. Plan pracy przy zastosowaniu umowy	138
5. Umowa – jej forma	139
6. Co może dać umowa, a co może ograniczać umowę.....	140
Rozdział VI	
BEZPOŚREDNIE POSTĘPOWANIE METODYCZNE	
W PRACY SOCJALNEJ	143
1. Podstawowe formy postępowania metodycznego.....	144
1.1. Wyjaśnienie.....	144
1.2. Wspieranie	146
1.3. Rozumienie siebie	147
2. Edukacja czyli proces pomocy przez socjalizację.....	148
2.1. Informacja.....	149
2.2. Pomoc materialna	149
2.3. Działania wychowawcze	151
3. Wpływanie	153
3.1. Porada.....	153
3.2. Konfrontacja	155
3.3. Perswazja	155
4. Nadzorowanie	156
4.1. Wspieranie przy użyciu autorytetu.....	156
4.2. Określenie wymagań oraz mocnych i słabych stron klienta.....	157
4.3. Przyjazne nadzorowanie.....	158
5. Potrzeba kontaktów	159
6. Struktura relacji pracy z klientem	161
6.1. Częstotliwość spotkań	161
6.2. Czas trwania spotkań.....	162
6.3. Wykorzystanie przestrzeni.....	163
Rozdział VII	
POŚREDNIE POSTĘPOWANIE METODYCZNE W PRACY SOCJALNEJ..	165
1. Organizacja pracy działań pośrednich.....	165
1.1. Czas pracy	166
1.2. Przestrzeń pracy	166
1.3. Dokumentacja pracy.....	167
2. Planowanie i programowanie.....	168
2.1. Etapy programowania i planowania	168

2.2. Zmienne programowania i planowania	170
2.3. Określenie działań programowania i planowania	171
2.4. Wybór działań programowania i planowania	171
3. Właściwe otoczenie klienta	172
4. Próba współpracy z innymi pracownikami socjalnymi	173
4.1. Łączność	173
4.2. Koordynacja	173
4.3. Formowanie zespołu pracy	174
4.4. Konsultacje	175
Rozdział VIII	
OSTATNI ETAP DZIAŁANIA METODYCZNEGO – ZAKOŃCZENIE	177
1. Co to jest zakończenie?	177
2. Zamknięcie postępowania metodycznego	178
3. Zakończenia na poziomie instytucjonalnym	179
4. Różne formy zakończenia – poziom indywidualny	179
5. Psychospołeczne implikacje zakończenia	183
6. Możliwe sposoby zakończenia	185
Rozdział IX	
OD TEORII DO INDYWIDUALNEGO PRZYPADKU	189
1. Andrzej – co z życiem mojej rodziny – bezrobocie	189
2. Maria – mój mąż mnie bije	193
3. Tomek – problemy z nauką	197
4. Ryszard – kiedyś był szczęśliwym ojcem	199
5. Tadeusz i Jolanta – alkoholizm nas zgubił	202
12 kroków Anonimowych Alkoholików	205
6. Pomoc rodzinie wielodzietnej	206
PODSUMOWANIE	209
BIBLIOGRAFIA	213
SPIS SCHEMATÓW	222
ANEKS	223
Kontrakt socjalny – formularz	224
Wywiad środowiskowy – formularz	239